

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Megrendelésre készült fotók egyéni, eredeti jellege

Ügyszám: SZJSZT 35/2006

A bíróság által feltett kérdés:

A felperes által készített fényképek vonatkozásában az egyéni, eredeti jelleg megállapítható-e?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

A felperes feladata – a peranyagból megállapíthatóan – az volt, hogy egy kiadvány keretei között bemutassa az ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkot, az ott található alkotásokat, épületeket, érzékeltesse a hely hangulatát, tegye azt vonzóvá az olvasó számára.

E feladat teljesítéséhez a fotósnak nyilvánvalóan végig kellett gondolnia az ismertető füzet szerkezetét, egyeztetnie kellett a kiadvány szövegírójával, a Park munkatársaival. Ezt követően készítette el a felvételeket, melyek jól komponáltak, szakmai hozzáértést és művészi kreativitást mutatnak.

Egyértelműen megállapítható, hogy a felvételek nem esetlegesek, véletlenszerűek, hanem a művész önálló, szellemi „termékei”, a saját elgondolásait valósította meg a fotó eszközeivel. Egyéni beállításokat alkalmazott, úgy az épületek, a tárgyak, mint a beöltözött szereplők esetében. Felhasználta a fényviszonyok változásait, játszott a kontrasztok adta lehetőségekkel, számtalan kreatív képalkotói döntést hozott és valósított meg. Az adott feladatot egyéni, eredeti módon oldotta meg.

Más alkotó nyilvánvalóan más módon készítette volna el a kiadványt, tehát az a körülmény, hogy az Emlékparkot valóságként kellett bemutatnia, s nem választhatta meg szabadon a fotók tárgyát, egyáltalán nem jelenti, hogy ne jöhetett volna létre szerzői jogi védelem alatt álló alkotás. Természetesen a megrendelésre készített munkák (általában az alkalmazott művészetek területére tartozók, de egy portré esetében is) szerzői jogi védettségét nem befolyásolja, nem befolyásolhatja a „megrendelés” ténye. Ezen esetekben is csak az a döntő: a létrejött mű önálló, egyéni szellemi alkotás-e? A témaválasztás kötelezősége e kérdést nem dönti el, amint nem döntheti el azt a megrendelő és az alkotó megállapodása sem.

A Feszty-körkép reprodukciója, mint a kiadvány melléklete véleményünk szerint minőségi szakmai munka.

A szerzői jogról szóló 1999. évi törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. §-ának rendelkezéseiből kiindulva tehát megvizsgáltuk a felperes által benyújtott ... című kiadványt, az abban szereplő fotókat, abból a szempontból, hogy megfelelnek-e az Szjt. 1.§-ban foglalt feltételeknek:

- Az Szjt. 1. § (1) bekezdése szerint „Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.” *Művészeti alkotásnak minősülnek-e ezek a fényképek? Véleményünk szerint igen.*

- Az 1. § (2) bekezdése példalózó felsorolással jelöli meg a szerzői jogvédelem alá tartozó

alkotásokat. Az i) pontba tartozik: „*a fotóművészeti alkotás*”.

- Az 1. § (3) bekezdése első mondatat szerint: „A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó, egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg.” *A fotók egyéniak és eredetiek, s a peranyagból egyértelműen megállapítható, hogy azokat a felperes készítette.*

A Feszty-körkép reprodukciója a fentiektől eltérően nem mutat egyéni, eredeti jelleget.

Budapest, 2006. október 16.

Dr. Sarkady Ildikó
a tanács elnöke

Dr. Györi Erzsébet
a tanács előadó tagja

Benczúr Gyula
a tanács szavazó tagja